

Rudarske pesmi.

VI.

V zbiralnici sta pozno v noč
Rudarja v mize ogel
Vpirála se, menila se,
Da sen bi ju ne zmogel.

Kdor govoriti kaj ne vé,
On vreme hvali — toži;
Še rajši govor marsikdo
O slabih časih sproži.

»Bogastvo v jami«, prvi dé,
»Od dné do dné je manje,
O blagostanju prejšnjih let —
To zlate so le sanje.

»Tovariš, pritrjujem ti,
Rudar težkó zdaj služi,
Z njegovim delom davno že
Več sreča se ne druží.

Izmed rudarjev vseh jedin
Mi Ivan je uganka,
Gotovo Vila gorskega
Duha mu je poslanka.«

»Da, Ivan, Ivan, ta jedin
I meni glavo beli,
Rudarja mu jednakega
V okolici ni celi.

Saj kot navaden rudokop
Ne služi si veliko,
In vendar: mi in on! — pač vsak
Lahko spozna razliko.

Preverjen sem, početje to
Da ni v naravnem redu;
Odslej pa naju bodi skrb,
Da greva mu po sledu!«

* * *

Šel v družbo Ivan drugi dan,
Ki vince je sušila;
Bil praznik je, čemú tedaj
Bi ne imel krepila!

Med drugimi tovariši
I ona sta sedela,
Ki bila sta v zbiralnici
Ivanu se zaklela.

Pomenkovali se živó
O dnevnih so novicah;
Razgrel jih bil je sad, ki cvel
Na vinskih je goricah.

»Prijatelj, slušaj me«, nekdo
Ivanu dé zaupno,
»Ti srečen si, dovôli mi,
Da delam s taboj skupno!«

»Kaj srečen«, drug rudar mu dé,
»To ni vsakdanja sreča,
Jaz stavim, Ivan, našel si
V rudniku tla goreča?«

»Kar delam, vidi, vé vsakdo«,
Odvrne Ivan hládnó,
»Kako bi mislil na zaklad,
Saj delo je navadno!«

»Ha, ha, to pač navadno ni,
Stvari nisò jednake:
Čemu pa nihče izmed nas
Ne služi plače take?«

»Da, res!« rudarji pritrdé:
»Če zvest si vsem tovariš,
— To tudi si, — pomagaj nam!
Čemu zaslužek kvaríš?«

»Kar delam, moja je skrivnost«,
Dé Ivan že opojen,
»Izdajo s kaznijo strašná
Sem plačati obsojen.«

»Nekdaj bilà«, dé pivec drug,
»Pri nas tatinska družba,
Denarja polno, dela nič —
Vendar: nevarna služba!

Oj, to je huda, grozna stvar,
Če tebe ruda moti:
Li véš, kakó zatrl gospod
Kal oni je zaroti?«

»Pot moja je pravična pot,
Li ménite, da kradem?«
»Mogoče«, dé nekdo, »jaz si
Razjasniti ne znadem.«

»Nesramnež! Jaz da bil bi tat?«
 Dé Ivan mu resnobno,
 »Čuj, gorski duh mi je v pomoč,
 Naj zvé srcé ti zlobno!

Stvar zna naj vsak, dasi sem molk
 Obljubil mu prav sveto;
 Prisego naj prelomim, vam
 Zatrém to misel kletó «

Osuplo zrlí vsi so vanj,
 Ko jezno je odhajal:
 Vsak v mislih štel je že denar,
 Ki duh mu bo ga dajal.

* * *

Ko v rudnik Ivan drugi dan
 Odhajal je za rana,
 Zadrževala vsak korak
 Mu slutnja je neznana.

Skrivnost če razodene, duh
 Obljubil smrt je grozno;
 Vse véceraj vinjen je razkril:
 Kesanje zdaj — prepozno.

V zbiralnici tovarišem
 Njih zlobni čin očíta;
 Prijateljev mu je pogin
 Zavist privéla zvíta.

»Ne bodi trap! Kar storil si
 Omoten, duh ne šteje . . .«
 »O ptiček zrel, kar trdil prej,
 Tajil bi rad pozneje.«

Rudarja, ki v zbiralnici
 Prej bila se zaklela,
 Zdaj v spremstvo se ponudita:
 Da zlate prej bi štela.

Odšli vsi trije so v rudník:
 S potrím srcem Ivan,
 Z nasmehom zlobnim druga dva:
 Da zreta kraj prikrivan.

Odšli so, prišli niso več;
 V zasipu smrt jim bleða
 Raztrgala življenja nit:
 Duh bil je mož-heseda.

Vladimir.

Kamnik.

(Prirodopisno-zgodovinski obraz. — Spisal Jos. Benkovič.)

vznožju sivih Karavank, kjer se vrsté drug za drugim nebotični vrhovi okrog častitega starca Grintovca kot veličastna skupina, leži v tesni naravni kotlini mesto Kamnik.

Pred leti že je pisal dober poznavatelj slovenske zemlje: Kamnik je vreden, da se imenuje biser naše domovine (Stein verdient unter den Perlen unse-res Vaterlandes genannt zu werden), in nekdo drugi sodi: »Bled in Kamnik sta bisera Kranjska« (Veldes und Stein sind Perlen von Krain).« In res ni mnogo krajev v Sloveniji, ki bi se hodisi v prirodni krasoti, hodisi v slavi svoje zgodovine mogli kósati s Kamnikom.

Na sever »v dnu zad stojé snežnikov velikani«: Grintovec, Rinka, Brana, Skuta, Planjava, Ojstrica itd., ki mogočno dvigajo gole glave proti višnjevemu nebu; spredaj na jug se širi plodna ravan tje do bele Ljubljane in do starega Kranja, porastena z bujno travo in zlatim žitom. Na vshodu je zavarovano mesto s strmo gorostasno pečino, iznad katere gleda v dolino siva razvalina »Starega gradú«; na zahodni strani pa se dviga polagoma nizek holm, porasten čez in čez s krasnim zelenjem. Iz srede mesta, itak tesno omejenega, kipi v zrak kamenit hribček, na čegar vrhu se beli prijazna, starodavna cerkvice. V tesni strugi tik mesta